

BÍ MẬT CỦA BỘ NÃO

Câu chuyện dành riêng cho những ngôi sao
đang chờ được thắp sáng.

Phép thuật có thật bên trong đầu con

Không phải bí mật về rồng hay phép thuật. Đây là một bí mật có thật, được các nhà khoa học khám phá. Và điều kỳ diệu là nó đang nằm ngay bên trong đầu con, ngay lúc này, khi con đang đọc những dòng chữ này.

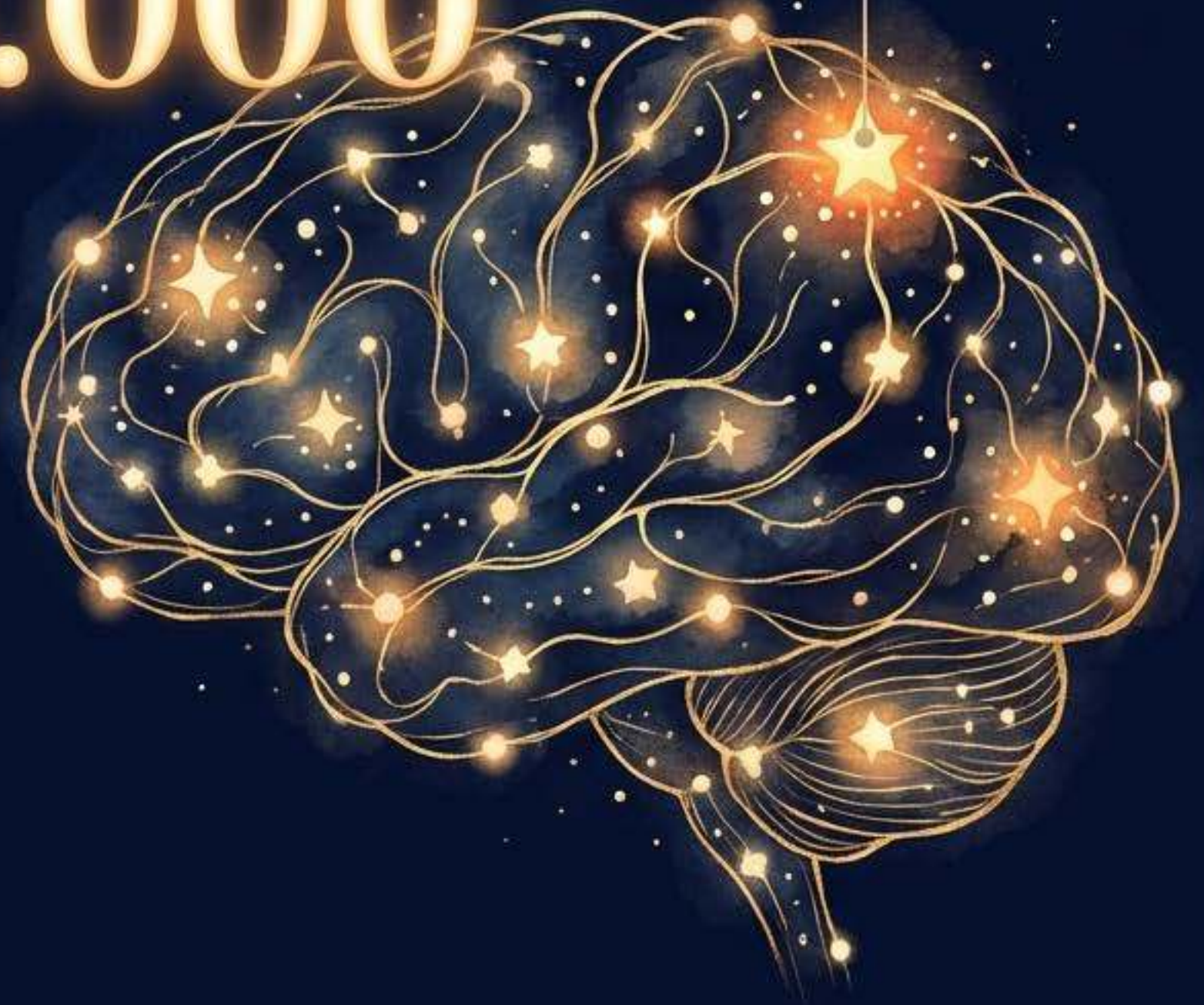

[Neuron (Nơ-ron): Tế bào thần kinh — đơn vị cơ bản của não bộ]

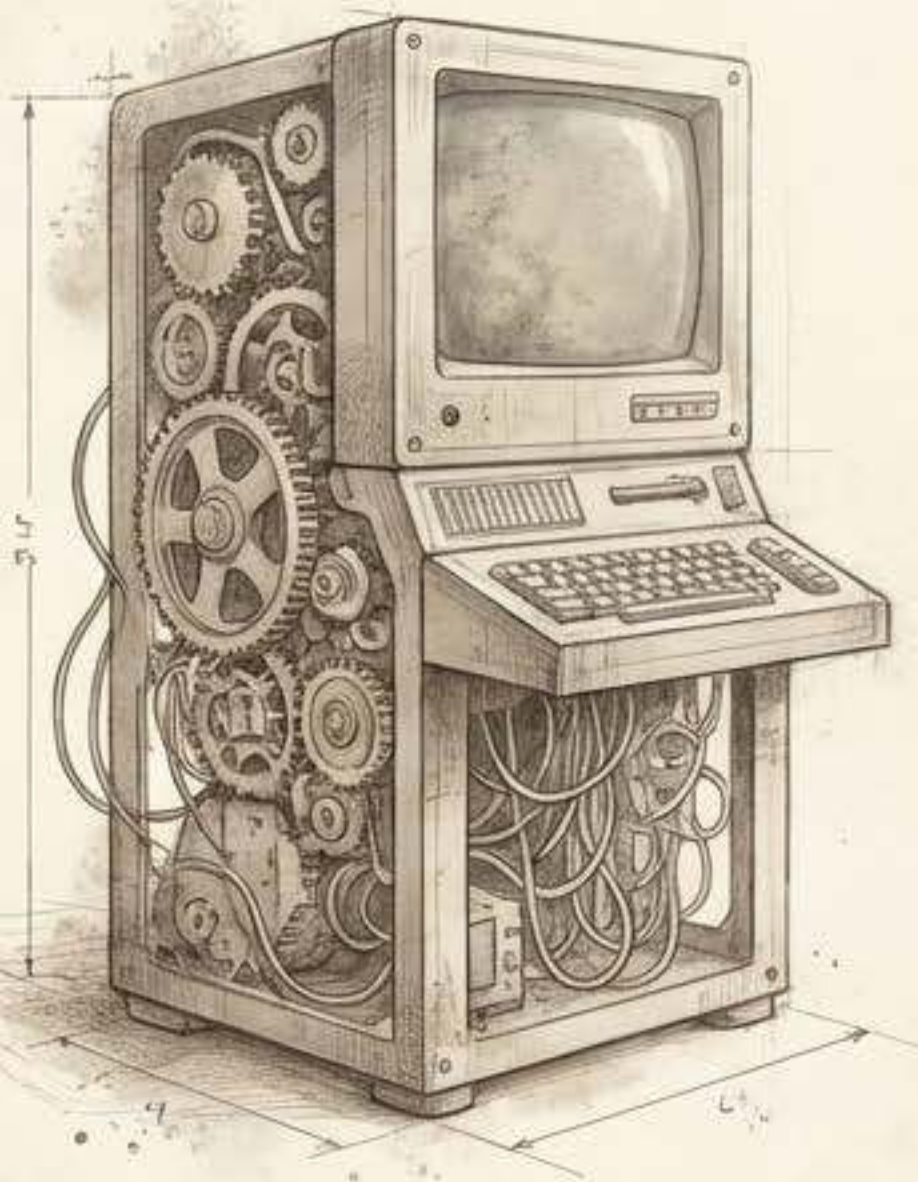
86.000.000.000.000

ngôi sao chờ
được thắp sáng

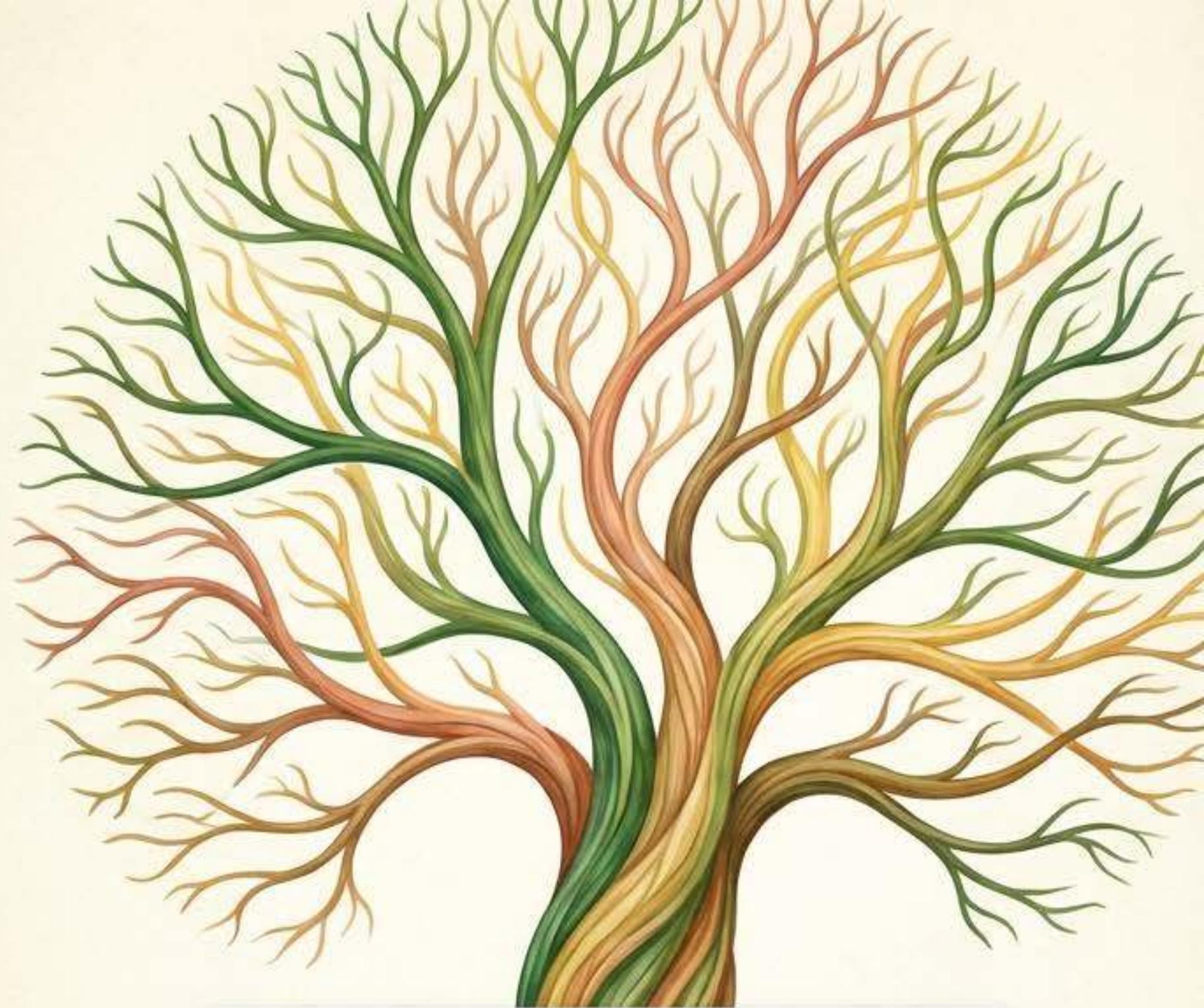
Con có cả một dải Ngân Hà trong đầu, lớn hơn cả bầu trời đêm ngoài kia. Tất cả những tế bào não này đang chờ chính con thắp sáng chúng lên.

Bộ não không phải là một cỗ máy cố định

Ngày xưa, người ta tin rằng sinh ra thế nào thì mãi thế ấy. Não như chiếc máy tính mua về sao dùng vậy. Cho đến năm 1998, nhà khoa học Elizabeth Gould đã làm cả thế giới ngỡ ngàng: Não người liên tục tạo ra tế bào mới và thay đổi mỗi ngày.

[Neuroplasticity: Tính dẻo dai thần kinh — Khả năng não tiếp tục tạo tế bào mới và thay đổi suốt đời]

Mỗi lần học hỏi là một lần mở đường

Bài toán khó dần trở nên dễ không phải vì bài toán dễ đi, mà vì bộ não của con đã xây xong một con đường mới.

[Synapse: 100 nghìn tỷ điểm kết nối giữa các nơ-ron — hình thành và mạnh lên mỗi khi con học]

Stage 1

Lần đầu tiên: Rất hẹp, đi rất khó

Stage 2

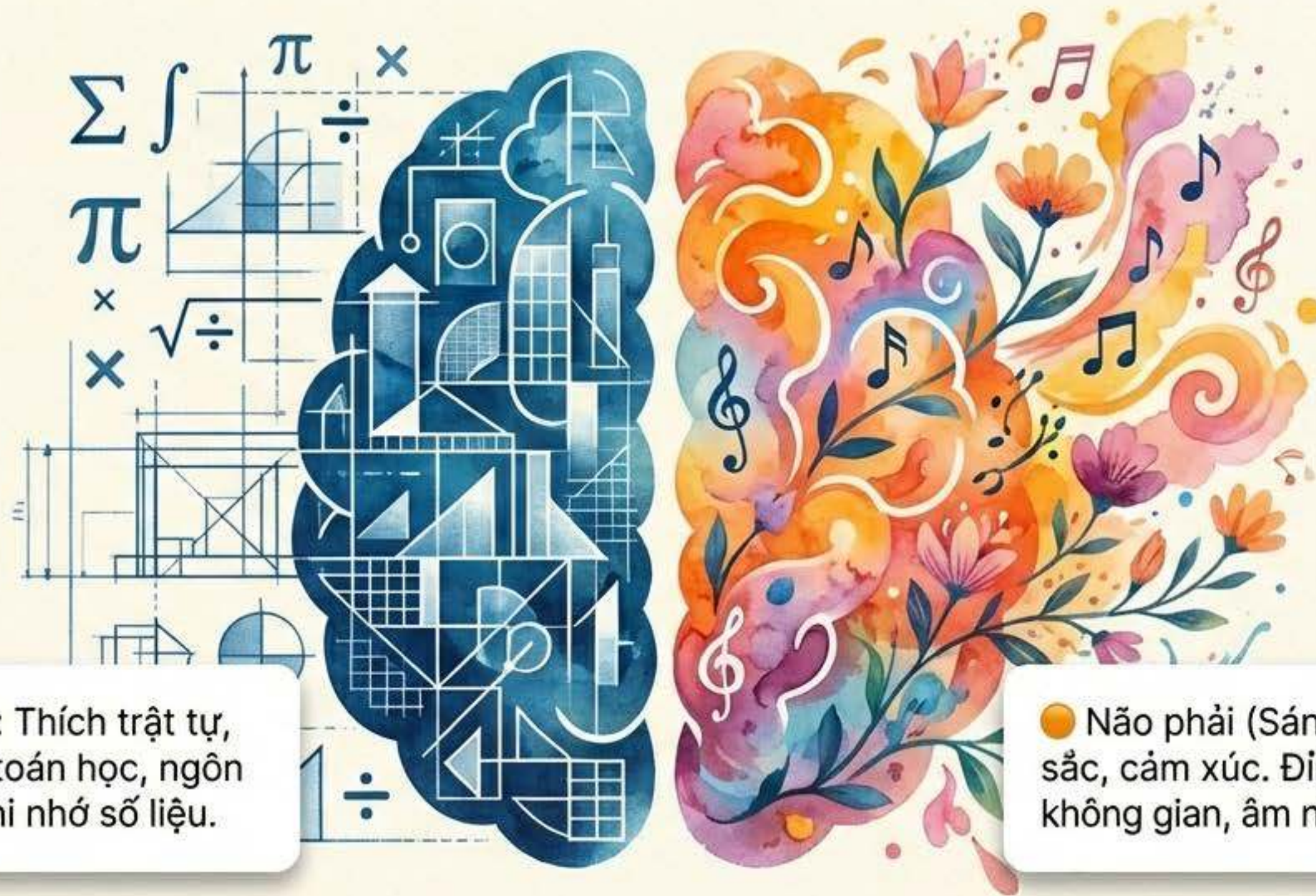
Lần thứ mười: Đường trải nhựa

Stage 3

Lần thứ một trăm: Đường cao tốc thành thang

Hai người bạn mang tính cách đối lập

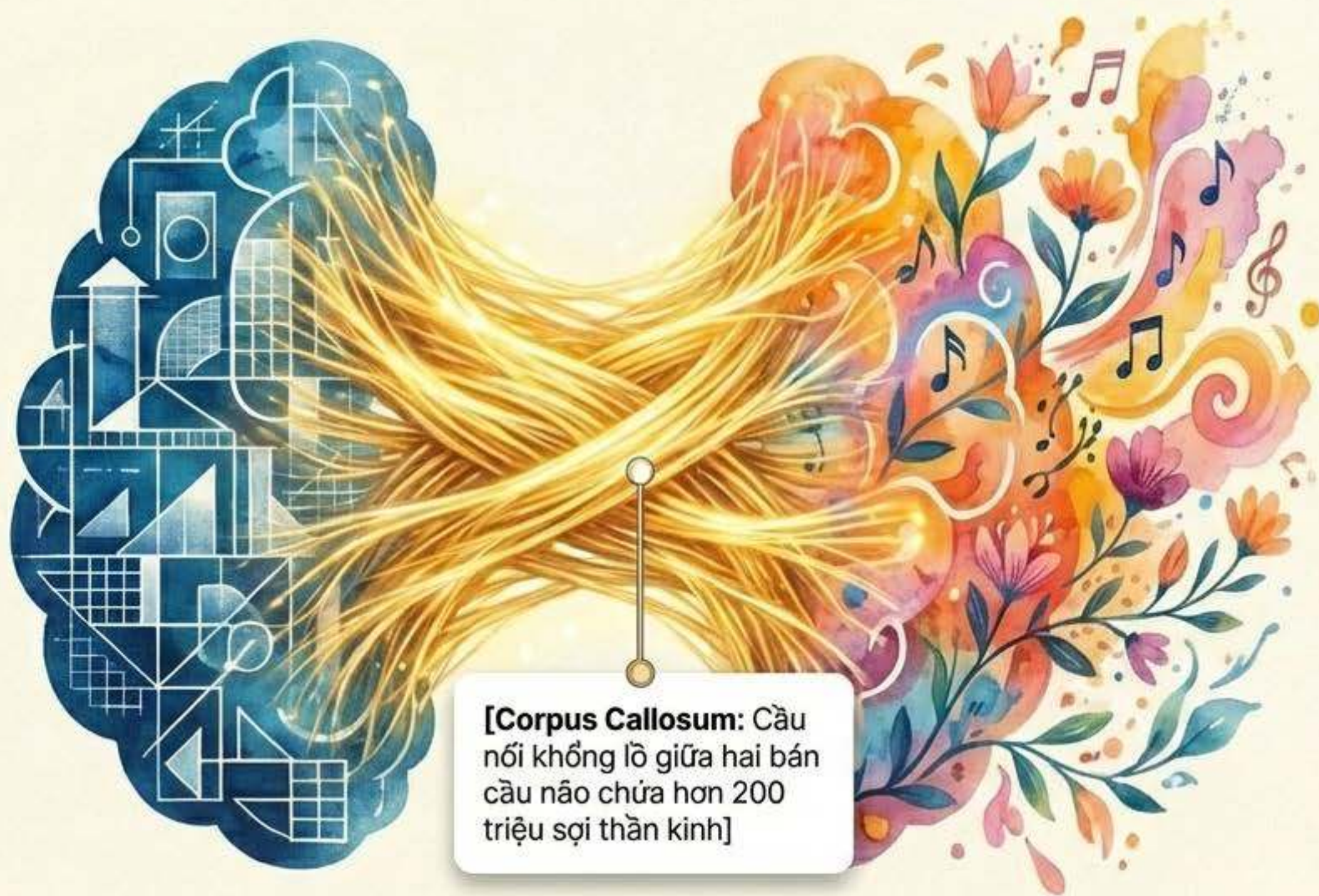

● **Não trái (Logic):** Thích trật tự, quy luật. Cực giỏi toán học, ngôn ngữ, lập luận và ghi nhớ số liệu.

● **Não phải (Sáng tạo):** Thích màu sắc, cảm xúc. Đỉnh cao về hình ảnh, không gian, âm nhạc và tưởng tượng.

Sức mạnh xuất chúng nằm ở sự kết nối

Người giỏi nhất không phải là người chỉ dùng não trái hoặc não phải. Họ là người xây dựng chiếc cầu nối siêu to này. Khi con vẽ sơ đồ để giải toán, hay dùng từ ngữ chính xác để kể một câu chuyện tưởng tượng — hai người bạn não đang phối hợp tạo ra phép màu.

[Corpus Callosum: Cầu nối khổng lồ giữa hai bán cầu não chứa hơn 200 triệu sợi thần kinh]

Lớp giáp bọc siêu tốc của tín hiệu thần kinh

Trong một sợi thần kinh bình thường, tín hiệu chỉ chạy ở mức 2 km/giờ. Nhưng khi được bọc bằng lớp giáp Myelin, tín hiệu có thể đạt tới 432 km/giờ — nhanh hơn cả ô tô đua!

Tín hiệu thần kinh
bình thường

2 km/h

Tín hiệu với
lớp giáp Myelin

432 km /h

[Myelin: Lớp vỏ bọc màu trắng đặc biệt bao quanh sợi thần kinh, giúp tăng tốc độ truyền tín hiệu]

Luyện tập là cách xây dựng đường cao tốc

Mỗi lần con luyện tập đúng cách, một lớp myelin siêu mỏng được bọc thêm vào. Luyện thêm lần nữa — thêm một lớp. Vận động viên hay nhạc sĩ luyện tập hàng nghìn giờ không phải để tra tấn bản thân, mà để xây đường cao tốc vĩnh cửu trong não.

Giai đoạn vàng không mở ra mãi mãi

Từ 6 đến 12 tuổi là giai đoạn não người tạo ra kết nối nhanh nhất trong cả cuộc đời. Não con đang mở toang cánh cửa, sẵn sàng tiếp nhận mọi thứ với tốc độ phi thường. Nhưng cánh cửa này không mở mãi.

Người làm vườn nghiêm khắc của bộ não

Sau 12 tuổi, não giống như một người làm vườn. Những kết nối con rèn luyện sẽ được bảo tồn và làm mạnh. Những khả năng con lười biếng không dùng đến sẽ bị cắt đi mãi mãi.

[Synaptic Pruning: Quá trình não tự động cắt bỏ các kết nối thần kinh không được sử dụng sau tuổi 12]

Sự thật đằng sau những thần đồng nhỏ tuổi

Tài năng bẩm sinh giống như được sinh ra với vài con đường nhựa có sẵn. **Nhưng nếu dừng lại**, người khác xây đường cao tốc sẽ vượt qua. Tiến sĩ K. Anders Ericsson chứng minh: Những người xuất chúng nhất đều luyện tập có chủ đích 10.000 giờ từ rất sớm. Sức mạnh là sự rèn luyện, và sự rèn luyện thì ai cũng có thể chọn.

Bộ não hoàn toàn không thích sự dễ dàng

Khi bài tập quá dễ, không có kết nối mới nào được tạo ra. Chỉ khi con cảm thấy "Khó quá", đó chính xác là lúc não đang chuẩn bị mạnh lên. Cảm giác khó khăn không phải là dấu hiệu con kém, mà là dấu hiệu não đang đổ móng xây cầu.

Bài này khó quá...

Lời khen định hình lòng dũng cảm

Thực nghiệm tại Stanford chứng minh: Khen trẻ "thông minh" khiến chúng sợ thử thách, sợ sai lầm. Khen trẻ "cố gắng" giúp chúng dũng cảm thử nghiệm và tiến bộ vượt bậc. Thông minh không phải thứ có sẵn, nó là thứ được xây dựng.

Con thông minh quá!

Con đã cố gắng rất tốt!

Toán học kỳ diệu của sự kiên trì

Con không cần 5 tiếng học mỗi ngày hay tra tấn bản thân. Chỉ cần 20-30 phút tập trung thật sự, suy nghĩ sâu một chút vào những bài toán khó. Không phải do may mắn hay gen di truyền. Chặng đường này hoàn toàn dựa vào toán học của sự kiên trì.

20 - 30 phút mỗi ngày

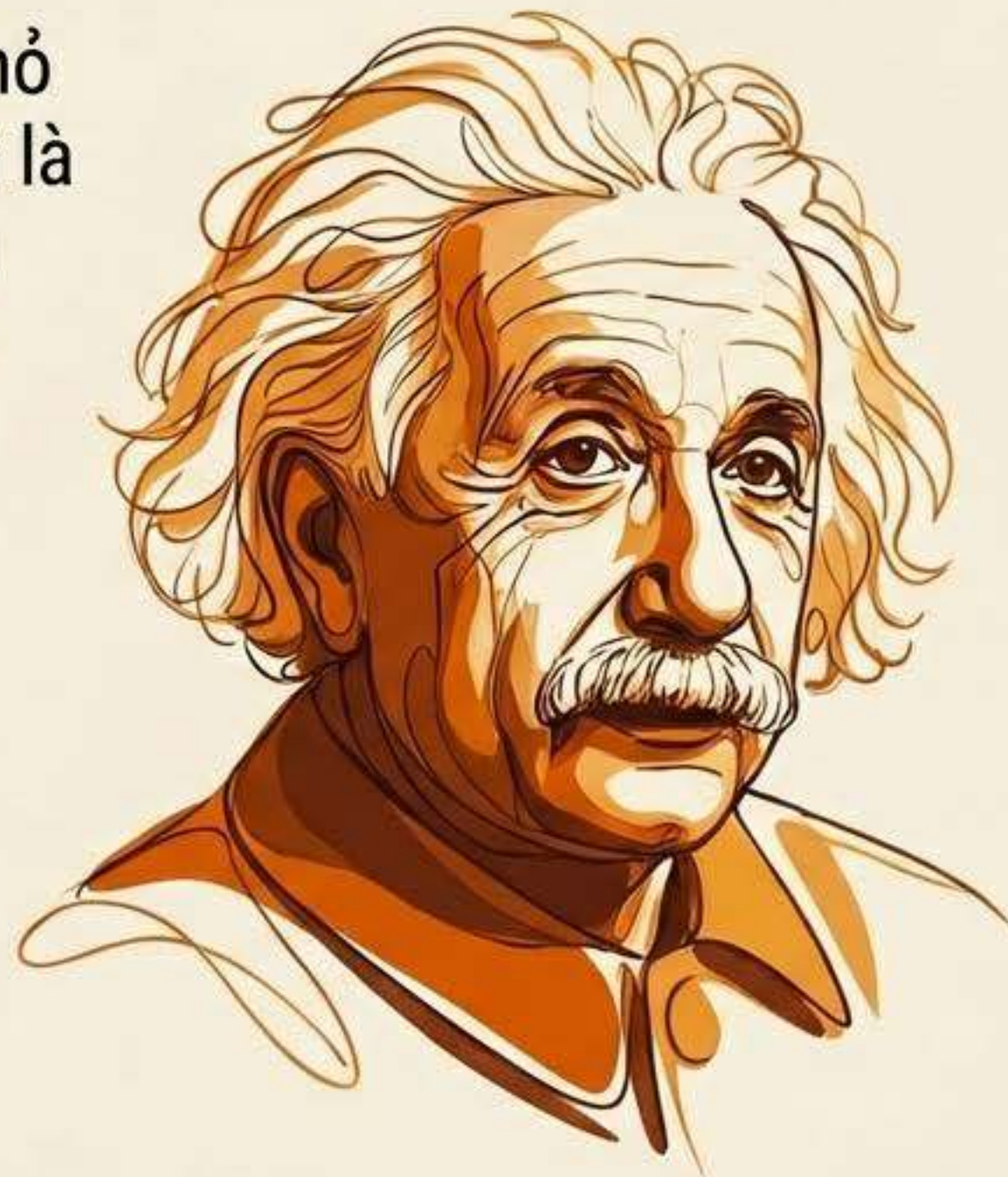
× 4.380 ngày (12 năm học)

= Một bộ não cực kỳ mạnh mẽ

Ngay cả thiên tài cũng xuất phát chậm chạp

Albert Einstein lúc nhỏ bị thầy giáo đánh giá là chậm chạp và không thể nói trôi chảy cho đến năm 9 tuổi.

Chính ông đã thừa nhận: "Thiên tài là 1% cảm hứng và 99% mồ hôi."

1%
Cảm hứng

99%
Mồ hôi

Con đang xây dựng mình của 10 năm sau

Tích lũy đủ lâu, đủ nhiều — mỗi ngày một kết nối mới,
một lớp myelin mới — con sẽ không cần ai phải gọi con là thiên tài.

Con sẽ tự biết mình đã trở thành ai.

Ba yêu con. ✨